

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie zażalenia **B.S.**

na postanowienie Prokuratury Rejonowej Białystok-Południe w Białymstoku

w sprawie [...] z dnia 15 października 2025 r.

w przedmiocie odmowy wszczęcia śledztwa,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 19 grudnia 2025 r.

wniosku Sądu Rejonowego w Białymstoku o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi w trybie art. 37 k.p.k. (sygn. akt III Kp 2544/25),

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bielsku Podlaskim.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 listopada 2025 r., w sprawie o sygn. akt III Kp 2544/25, Sąd Rejonowy w Białymstoku wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości. Wnioskujący Sąd wskazał, że w/w postanowieniem prokurator Prokuratury Białystok-Południe w Białymstoku odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez syndyka masy upadłości w związku z czynnościami wykonywanymi w trakcie postępowania

upadłościowego dłużnika B.S. oraz w sprawie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez sędziego Sądu Rejonowego w Białymstoku w związku z czynnościami wykonywanymi w trakcie w/w postępowania upadłościowego. W ocenie tego Sądu okoliczność, że sprawa, w której wydano postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa dotyczy m.in. sędziego Sądu Rejonowego w Białymstoku powoduje, iż w odbiorze społecznym może powstać usprawiedliwione przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy przez ten Sąd, co oczywiście nie służy budowaniu autorytetu wymiaru sprawiedliwości. Zauważył też Sąd dodatkowo, iż z zawiadomienia skarżącej wynika, że „jako potencjalnych sprawców wskazuje ona także innych sędziów, w tym pełniącego funkcję wiceprezesa Sądu, a więc przełożonego”.

Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w Białymstoku jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie. Sąd ten w sposób wystarczający wykazał istnienie okoliczności mieszczących się w pojęciu „dobro wymiaru sprawiedliwości”, użytym w dyspozycji art. 37 k.p.k. Trzeba zauważyć, że zewnętrzny wizerunek funkcjonowania sądów wymaga, aby unikać wszelkich sytuacji mogących stwarzać zagrożenie formułowania racjonalnych opinii, iż nie tylko względy merytoryczne decydują o sposobie rozstrzygnięcia sprawy. Toteż należy uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k., jeżeli zachodzą uzasadnione podejrzenia, że postronny, ale i obiektywny obserwator określonego postępowania sądowego mógłby powziąć wątpliwości co do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny w sądzie właściwym do rozpoznania sprawy. Jeżeli stroną postępowania jest sędzia, pracownik sądu lub inna osoba, która ma ciągły bliski zawodowy, a także osobisty kontakt z sędziami - ten sąd nie powinien orzekać w sprawie. Stanowi to przejaw dbałości o dobro wymiaru sprawiedliwości, jakim jest z jednej strony efektywność postępowania, a z drugiej, wizerunek sądu jako organu niezależnego, z którym orzekają niezawisli sędziowie, co do których nie można czynić zarzutu, iż w swojej służbie kierują się pozamerytorycznymi kryteriami. Dobro wymiaru sprawiedliwości postrzegać należy zarówno jako potrzebę zagwarantowania warunków bezstronności orzekania, jak również utwierdzenia opinii społecznej w przekonaniu,

że jedynymi względami mającymi wpływ na treść orzeczenia pozostają kryteria merytoryczne (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2024 r., II KO 61/24, LEX nr 3726514; z dnia 16 grudnia 2024 r., II KO 177/24, LEX nr 3791605*).

W ocenie Sądu Najwyższego w realiach niniejszej sprawy występują podstawy do zastosowania powyższej regulacji tak dla zapewnienia optymalnych warunków orzekania, jak i dla wykluczenia potencjalnych spekulacji, że to pozamerytoryczne okoliczności mogłyby wywrzeć wpływ na treść rozstrzygnięcia o zasadności bądź niezasadności oskarżenia. Zaistniała sytuacja obliuguje do sięgnięcia po wyjątkową instytucję, o jakiej mowa w art. 37 k.p.k., skoro postępowanie powinno toczyć się w warunkach, w których prawidłowość orzekania nie będzie wzbudzała, także w społecznym odczuciu, wątpliwości i zastrzeżeń, co do bezstronności procedowania i rozstrzygania w danej sprawie (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 stycznia 2025 r., III KO 166/24, LEX nr 3824928; z dnia 8 kwietnia 2010 r., IV KO 36/10, OSNwSK 2010, Nr 1, poz. 715*).

W rezultacie Sąd Najwyższy uznał, że w zaistniałej sytuacji powinno nastąpić przekazanie sprawy do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim.

[WB]

[r.g.]